Ն· 6686 1892 ԱՊՐԻԼ 14 ՍԱԼԸ 33 ԻՒՆՍԻՒ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖ· 1892 ԱՊՐԻԼ 26 ՍԱԼԸ Ն· 6686

ԳԻՆ Է.
40

Մանցուտաի Էֆքեար

ԳԻՆ
40

ԵՎՊՈՒ ՊԱՏԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

Բաշրսալար Իչին սէնէլիք Մէճիտ 3
Տրանսպոր Իչին » » 6
Փոստա իւճրէթի պիրլէ աեիտ տիր

Իսթանպոլտա, Փիւրքճիւ խանընտա, ալթ գաթտա վագը 21 վէ 23 նիւմէրոլու մաղազալար.

مطبعه وادارەخانەسی
استانبولده کورکجی خاننده آلتقاتده واقع ۲۲ و ۲۳ نومرولو مغازەلر.

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قزەبت یانوسیان

١٣٠٨ ՆԻՍԱՆ ١٤ ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱՋ ԿԱՐԳՊԵՏ Ց· ՓԱՆԻՇԵԱՆ ١٣٠٩ ՐԱՄԶԱՆ ٢٩

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քէօթահեա Առաջնորդու Գեր· Պօղոս Մ· Վրդ· Խօլտաճեան, մէնսուպ օլառուզու վիճակա վէքեալէթէն բուհանի մէպնաս սրֆաթը իլէ էջմիածինէ կիթմէք իւզրէ, պու քէրրէ Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

Շէհրիմիզտէ մուգիմ Ազասեան Անտոն էֆէնտի, մահէլլի մէզքիւր թարաֆընտան ճիսմանի մէպուս նասպ ու լթաեին օլունմուշ տուր։

Պուրսա առաջնորդու Գեր· Տ· Բարթուղիմէոս Արքեպիսկոպոս, պերապերլէրինտէ վէքիլլէրի Աբժ· Արիստակէս Մ· Վրդ· պուլունտուղու հալտէ, եվվէլքի ագշամ Մապէյնի Հիւմաեունա պիլազիմէ, պաշ մապէյնճի հաճի Ալի պէյ հազր· թարաֆընտան պիլդատուլ, տաեիրէլէրինտէ իֆթարտա հազրը պուլունմուշլար, վէ պու վէսիլէ իլէ իլթիֆաթ վէ աթիեէի հազրէթի Բատիշահիէ մազհար պուլրուլարագ, կիճէ սաաթ 2 պուչուգտա Եըլտըզ սէրաէրընան ավտէթ իթմիշլէր տիր։

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

Սատրազամ, Սէրասքէր վէ Տախիլիէ, Պահրիէ, Էվգաֆ, վէ Ալիէ նազըրլարը վէ Թօբխանէյի ամիրէ միւշիրի բաշլար հազարաթը վէ սայիր զէվաթը քիրամ, տիւն կիճէ Մապէյնի Հիւմաեունտա իֆթարը Սէնիէէտէ պուլունարագ, իլթիֆաթը Շահանէէ նաեիլ օլմուշլար տուր։

Ցիւն, խարիճիէ նազրը Սաեիտ բաշա հազր· ագշամա գատար Սատրազամ հազր·նին նէզտինտէ պուլունտուղլարընան, մագամլարընա կէլէմէմիշլէր, վէ Ռուսիա վէ Իթալիա սէֆիրլէրի Պապը Ալիէ կիտէրէք միւշարիէհիւմա հազարաթը իլէ կէօրիւշմիշլէր տիր։

Միւսաֆիրէթէն շէհրիմիզտէ պուլունան բրէնս վէ բրէնսէս տը Սաքս Մայնինկէն հազարաթընը, կէչէն կիւն հուզուրու հազրէթի Բատիշահիէն միւֆարէգաթլարընտա, մէրասիմ տաեիրէսինէ կիտիպ, օրատա միւքէմմէլ սուրէթտէ իքրամ ու իզազ իտիլտիքլէրի եազըլմըշ իտի։

Ալընան մալիւմաթա նազարէն, օէնատէ տիվանը Հիւմաեուն թէրճէմանը վէ թէշրիֆաթը ուլուսիէե նազրը Միւնիր բաշա հազր· բրէնս հազրէթլէրինէ մուրասսա Օսմանի, վէ բրէնսէս հազրէթլէրինէ, պիրինճի բիւթպէ Շէֆագաթ, վէ Մ· տը Ռոսէէ իքինճի Օսմանի, վէ Մ· Պէրէժէէ իւչիւնճի Մէճիտի, վէ մատամ տը Բոցէ վէ մադամ Պէրժէէ իքինճի Շէֆագաթ նիշանպարընը, նամը նամիի Մ՝իւլիւքեանէէ օլարագ թէսլիմ իթմիշ տիր։

* *

Բրէնս վէ բրէնսէս հազարաթը, էրքեանը մաեէթլէրի վէ Ալմանեա սէֆիրի վէ միհմանտարը Ա.Հաֆա Ալի վէ Կոլց բաշլար իլէ պերապեր, տիւն Թօբգաբու սէրաեը իլէ միւզէխանէ վէ Խազինէյի Հիւմաեունու, Զարշընը վէ Քեազրտխանէյի զիեարէթ իթմիշ վէ սէֆարէթխանէտէ ագշամ թաամընը իտէլէք, կիճէ թէքրար Իսթանպոլ ճիհէթինէ կէչէրէք, Այա Սօֆիա ճամիսինի, վէ մուախիրէն Տիվան Եոլու վէ Շահզատէ պաշը ճիհէթլէրի իլէ սաեիր շաեանը թէմաշա մահէլլէրի սէյր իթմիշլէր տիր։

Միւշարիէհիւմա հազարաթը Պէյօղլունա կիթտիքլէրինտէ, Տօղրու Եոլտա անթիգաճը Մ· Դէորգուն մաղազասընտան պաղը զիգրյմէթ էշեալար սաթըն ալմըշլար տըր։

Բրէնս վէ բրէնսէս հազարաթը եագընտա Պուրսաեա կիտէճէքլէրինտէն, իղամէթլէրի իչիւն մահէլլի պէլէտիեէ տաեիրէսի թախսիս օլունմուշ, վէ մէզքիւր տաեիրէնին մէֆրուշաթընընը իքմալը նօգսանը իլէ, թէզեինաթընա զայրէթ իտիլմէսի, մագամը Սատրէթտէն Պուրսա վիլաեէթինէ պա թէլէկրաֆ էմր իտիլմիշ տիր։

Զատիկ միւնասէպէթի իլէ, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիէն Ռուսիա իմբէրաթօրու իլէ Եունան դրալընա քէշիտէ պուլրուլան իքի զըթա թէպրիքի հավի թէլէկրաֆնամէյի Հիւմաեունա, թէշէքքիւրի միւթէզամմին ճէվապլար վիրուա իթմիշ տիր։

Դար հէնուզ թէմամը իլէ դալգամուրը հալտէ, կէչէն սալը կիւնիւ սաաթ 8տէ պաշլատուպ, իրթէսի չարշէնպիհ կիւնիւ սապահա գատար եաղան դար, եարըմ արշընտան զիեատէ օլուղու, վէ պու սէպէպլէ քէօյլերինէ էքտիկէրինէ օլան ամէտշիտի գաթ օլունմուշ վէ գատապա սու իչինտէ գալուպ, հալվանլարճա թէլէֆաթ վուգուպուլմուշ իտուկի, Պայազիտ միւթէսարրըֆլըղընը իյարը իւղերինէ, էրզրում վիլաեէթինտէն կէօնտէրիլէն թէլէկրաֆնամէտէն անլաշըլմըշ տըր։

Շիդակօ սէրկիսինէ կէօնտէրիլէճէք էշկա վէ Օսմանլը սէնաեիի նէֆիսէսինտէն իսթէք իտէնլէրին, մէզքիւր սէրկիեէ կէօնտէրէպիլէճէքլէրի, վէ թէֆէրրուաթը սաեիրէսի հագգընտա իյճապ իտէնլէրէ իգթիզա իտէն թէպլիղաթըն իլֆասը զըմընընտա, Տախիլիեէ նէզարէթինտէն պիլումում վիլաեաթը Շահանէ իլէ միւթէսարրըֆլըգլարա իշարը քէյֆիեէթ իտիլմէսի լիւզումու, պու քէրրէ Նաֆիա նէզարէթինտէն Պաղը Ալիեէ արզ օլունմուշ տուր։

Տէրսաատէթաէ պէօճէքլի վէ սըհհէթէ մուղիրը ուն վէ զախիրէ սարֆ վէ ֆիրուխթ իթտիրիլմէսի զըմընընտա, միւնհասրէն զախիրէնին մուաեէնէսի իչիւն, այտա 1500 ղրշ· մաաշլա իքի միւֆէթթիշ թաեինի, վէ մէպլաղը մէզքիւր իլէ իտատէմէ մաաշը վէ միւթէֆէրրիդա մասարիֆի օլան 400 ղուրուշուն, թըզպիեէի միլքիեէ նէզարէթինէ 308 սէնէսի միւվազէնէսինէ իլավէթէն թախսիսի խուսուսունա իրատէլի Սէնիեէ շէրէֆսատը օլմուշ տուր։

Շապին Դարահիսարընա թապիթամ. զարա գատապասը իլէ Բաեիչի վէ Զարտագ գարիեէլէրինտէ պուլունան Հայլարտան, 92 նէֆէրին պէտելի ասքէրի տէֆթէրինէ կէչիրիլմէմիշ օլտուղլարը, մէէմուրու մախսուսլար պատէթահգիգ անլաշըլարագ, ուսուլու վէճճլէ տօղատուղլարը թարիխտէն իթիպարէն հիսապ օլունան 19,000 քիսուր ղրշ· պէտելաթը ասքէրիեէնին, մահէլլի մէզքիւր ումում Հայլարընընան թահսիլինէ իլթիճար դըլընընը, թիւրքճէ զաղէթալարտա օգունմուշ տուր։

Պաղը հավատիսաթը տախիլիեէ իչիւն Յինճի վէ սոն սահիֆէեէ միւրաճաաթ օլունա

)(113)(

ՀԱՅՏՈՒՏԼԱՐ
ՍԷՐԿԷՐՏԷՍԻ

ՄԻ-ԵԼԼԷՅԻ ԲԱՆԲԱՆ ՏԻՒ ԹԻՐԱՑ

ՄԻՐԱՊՈ ՄԱՎՈՒՆԱՍԸ

— Ա՛ճա՛ւիպ, օ հալտէ հայտո՞ւա մուարաեօրսունուզ։

— Պէլքի տէ էօյլէ։

— Ա՛ռթըզ Բէնիթան-Նուարլարտան էսէր եօգ···

— Հէնուզ պիրի մէվճուտ տուր-տէ՝ Կավո-լաքին զանն իտէրիմ պիր գաչ կիւնտէն օնուն տա տավասը պիթէճէք տիր։

Գասայիր տիթրէտի։

— Կէլէճէք բաղար իրթէսի կիւնիւ ճինաեէթ մահքէմէսինտէ պուլմուհաքէմէէ պագըլուճա՞գ մը տըր — տէտի Ժանտարմա օնպաշըսը։

— Էօյլէ զանն իտէրիմ-ճէվապ վէրտի Կավո-իքի կիւն մուգատտէմ էքստէ պունտան պահս օլունուեօր իտի, վէ հէր նէ գատար թէվգրֆ օլունան պարօնլուգ վէ ասըլզատէլիք թասլաեօր իսէ տէ, չարգը՛ն։

Կավո պու սէօզլերի ատավէթ ու խուսուսէթէ տէլալէթ իտէր պիր սէսլէ թէլաֆֆուզ իթտիկինտէն, Գասայիր հայրէթտէ գալտը վէ ռէտի։

— Լաքին հիչ տէկիլսէ սէնին Բէնիթան-Նուարլարտան չի՛քեաեէթ իտէճէք պիր չէյին եօգ տուր։

— Հայտուտլա՛ր մը, տրապամը տուրատուրթատուլար։

— Էյ սանա պիր չէյ եա՞քմատըլար մը։

— Խալը, լաքին···

Օ արա պու լագըրտըլարը տինլէմէք իչիւն գամչըսընը չագըրթմագտա օլան ոիւրիւճիւ, արգասընա տէօնէրէք տէտի։

— Կավոնուն Բէնիթան-Նուարլարա պու տէրէճէ խուսուսէթինի պէն պիլիրիմ պէն···

— Նի՞չիւն։

— Զիրա քէնտիսինի օ սուրէթտէ իխաֆէ իթտիլէր քի, 15 կիւն խասթա եաթտը։

— Սահի՛հ մի-տէտի Գասայիր միւսթէհզիեանէ պիր սուրէթտէ։

— Նէ՞ տէրսին, հէման քէնտինտէ մարագ կիպի պիր հալ բէյտա օլմուշ տուր, վէ հէր մէվգէֆտէ էյլէնտիքճէ, իւզերինէ կիւլիւեօրլար։

— Բէք էյի, բէք էյի — սէն քէնտի պարկիրլէրինէ մէշղուլ օլ — տէտի Կավո հիտտէթլէ-պիր չարեէք սաաթ գատար կէճիքէճէնիզ։ Պատէհու շէօյլէճէ իլավէ իթտի։

— Նիհաեէթ շու հայտուտուն քէլէսի ալընաճա՛գ տըր։

Լաքին Գասայիր շէօյլէ ճէվապ վէրտի։

— Պազըլարընընն իտտիասընճա Մ· Հաերի տը Վէնասգ մուիթթէհիմ տէկիլ տիր։

— Նէ՞ տիեօրսուն, քէնտիսի Բէնիթան-Նուարլարընն սէրկէրտէսի տիր։

— Պու իսպաթ օլունմատը։

— Նա՞սըլ Սիմոն քէնտիսինի թանըտը։

— Սիմոն պու պապտէ էմին տէկիլ տիր։

— Լաքին պէն էմինիմ։

— Սէ՞ն մի։

— Էվվէթ պէն կէօրտիւմ։

— Եիւզիւ աչը՞գ մը։

— Էվվէթ վէ էկէր չահիտ մագամընտա ճէլպ օլունսամ, տալիեէէ իսպարը քէյֆիեէթ իտէճէկիմ։

— Կավո, տօսթում — տէտի Գասայիր սօղուգ գանլըլըգլա — պիրինճի տէֆա օլարագ սէնին պու եօլտա պահս իթմէնի իչիտիեօրում։

— Պաղէն սանճըսը թուրթար տա օնուն իչիւն պէօյլէ աթըպ թուրթար-տէտի սիւրիւճիւ. միւսթէհզիեանէ պիր թավը իլէ։

— Կավո վագըթ օլսա իտի հիտտէթինտէն գըբ գըրմըզը քէսիլէճէք իտի, լաքին տրապա մավունատա նէթիչիպ, Սիմոնուն մավունասը իսէ իքի հալաթ արասընտան գալմագտա, վէ եավաշճա նէհրտէն միւրուր իլէ սահիլէ եանաշմագտա օլտուղու կէօրիւլմէքտէ իտի։

Գասայիր տրապանընն եօգարըքի գաթընտան էնէրէք, իլք էօնճէ մավունաեա կիրտի, պատէհու Սիմոնա եագլաշարագ տէտի։

— Ատամըմըզը կէօրտիւմ։

— Նէ՞ տիեօրսուն։

— Էվվէթ, թա քէնտիսի տիր։

— Կէզտիրիճի՞ մի։

— Էվվէթ սէն եանըլմամըշտըն։

ԽԱՐԻՃԻԵ

ՖՐԱՆՍԱ ԻԼԷ ԱԼՄԱՆԵԱ

Մալիւմ օլտուղու վէճհլէ, Ֆրանսա րէյիսի ճիւմհուրու Մ. Գարնօ, Ֆրանգֆօրթ ահտնամէսինին իմզաընտան պէրու, Ալմանեա հուտուտունա թէգարրուպ իթմիշ օլան Նանսի չէհրինէ իճրայի սէյահաթ իթմէք թէսավվուրունտա տըր.

«Ֆիկարօ» ղազէթասը, միւմաիլէյհ րէյիսի ճիւմհուրուն, չէհրի մէզքիւրտէ Ալմանեա մէէմուրինի հիւքիւմէթի թարաֆընտան Ալմանեա իմբէրաթօրու նամընա սէլամլանաճաղընը, մուսիրրէն պէեան իթմէքտէ պուլունմուշ իսէ տէ, տիկէր Բարիս ղազէթալարը պունուն միւմքին օլմատըղը էֆքեարընտա պուլունուեօրլար. Նէզաքէթի տուէլիեէյէ ահիտ օլան իշպու ատէթ, սօն մուհարէպէտէն սօնրա քէսմէն թաաթիլ օլունմուշ տուր. Ալզաս-Լօրէնտէ, Ալմանեա հիւքիւմէթինէ Ֆրանսըզլարըն բէքտէ ըսընմամըշլարը կիպի, Մ. Գարնօ Պէլֆօրտա պուլունտուղու սըրատա, հիչ պիր Ալման մէէմուրունուն զիեարէթի վէ թէպրիքեաթընը գապուլ իթմէմիշ տիր.

Հուտուտուն հէր իքի թարաֆընտա Ալմանլար իլէ Ֆրանսըզլար ահալիսինին բէքտէ նազարը խայըրխահանէ իլէ պագըշմագտա օլմատըգլարը կիպի, կէչէն կիւն Ալզաս հուտուտունտա մուճիպի թէէսսիւֆ պիր վագա հուսուլէ կէլմիշ տիր. Շէօյլէ քի, իքի Ֆրանսըզ տէլիգանլըսը, Ալմանեա հիւքիւմէթինէ գարշը պազը էլֆազը թահգիրիեէտէ պուլունտուգլարընտան տօլայը թահթը թէվգիֆէ ալընտըգլարը Ալման ղազէթալարընտա օգունմուշ տուր. Հաթթա պունլարտան պիրի, Ալման սանճաղընը տախի թահգիր իթմիշ օլտուղունտան, Բարիստէ Ժատիկ կիւնիւ Ալման ասքէրինին հուտուտու թէճավուզ իթմիքլէրինէ տաիր պիր չայիա զուհուր իթմիշ իսէտէ, պու չայիանըն ասլ ու էսասը օլմատըղը, վէ պինաէն ալէյհ սուլհ ու միւսալէմէթի ումումիեէյէ զէրրէ գատար խալէլ կէլմէտիկի, մէրթէպէյի թէհագգուգա վարմըշ տըր.

ՍԲԱՆԵԱՏԱ ԱՀՎԱԼ

Սբանեատա ճիւմհուրիեէթ թարաֆտարանը քէսպի գուվվէթ վէ նուֆուզ իտիեօրլար. Պարչէլօնատան ալընան պիր թէլէկրաֆա նազարէն, ճիւմհուրիեէթ թարաֆտարանընըն մէչհուր րէիսի պուլունան Մ. Սալմէրօն պու քէրրէ չէհրի մէզքիւր վարօշլարընտան էն ճէսիմ օլան Կրաչիա պէլտէսինէ էքսէրիեէթի ազիմէ իլէ մէպուս ինթիխապ օլունմուշ տուր. Միւմաիլէյհ գըրալ թարաֆտարը օլան նամզէտէ վիրիլէն 1560 րէյէ գարշը 7562 րէյ իլէ մէզքիւր մէպուսլուղա նասպ օլունմուշ տուր.

Մատրիտ ղազէթալարը սուննուֆու ալիեէյի ասքէրիեէտէ պուլունուպ, մէմլէքէթին էն մէչհուր տիբլօմաթլարընտան պիրի պուլունան Ժէնէրալ Ժօքէն Ժօվէլարըն վէֆաթընը իլան իտիեօրլար. Միւմաիլէյհ Ժէնէրալ իսմի հէման եարըմ ասըր գատար պիր միւտտէթ Սբանեատա ճէրէեան իտէն պաշլըճա վուգուաթը սիեասիեէյէ մէրպութ պուլունմուշ տուր. Ժօվէլար 1819տա թէվէլլիւտ իտիպ, էվվէլա 1830 վէ պատէհու Գուպա մուհարէպէլէրինտէ քէսպի չէօհրէթ իթմիշ, 1859տա Ֆաստա զուհուրա կէլէն մուհարէպէտէ միւհիմմ պիր րօլ իճրա իթմիշ տիր.

Մ. Ժօվէլար 1869տա հարպիեէ նէզարէթի միւսթէշարլըղընա նասպ օլունուպ, միւմաիլէյհ 1883տէ Գուպատա վուգուա կէլէն հարէքեաթ էսնասընտա, ճէզիրէյի ճէսիմէյի մէզքիւրէ ումում գումանտանլըղընա թաեին օլունարագ իսպաթը էհլիեէթ վէ չէճաաթ իթմիշ վէ հիւքիւմէթին պիր գաթ տահա թէվէճճիւհ վէ էմնիեէթինի ճէլպ իյլէմիշ տիր. Իրթէսի սէնէ միւմաիլէյհ տօն Գարլօ թարաֆտարանը ալէյհինէ իճրայի մուամէլէյէ մէէմուր ասաքիր պաշ գումանտանլըղընա նասպ օլունարագ, հիւքիւմէթին էմրի թէճէտտիւտինէ խայլիտէն խայլի իչթիրաք իթմիշ վէ Գանօվաս տէլ Գասթիլլօ գապինէսինէ տախիլ օլմուշ տուր.

Միւմաիլէյհ 12ինճի գրալ Ալֆօնսուն չիմալ մէմալիքինէ ճէսուրանէ իճրա իթտիկի սէյահաթա իչթիրաք իտէն իլէ հարպիեէ նազըրը օլմուշ տուր. Իքինճի տէֆա օլարագ տօն Գարլօ թարաֆտարանը ալէյհինէ ումումի գումանտան նասպ օլունտուգտա, Նավար վէ Պասգ էեալէթլէրինտէ անլէրի գաչըթ ու ֆէնգիլ իթտիկի կիպի, 1876տա մէմալիքի մէզքիւրէյի թէմամըյլա ֆէթհ վէ Սբանեանըն չիմալընտա սուլհ ու միւսալէմէթի թէէսիս ու իատէ իյլէմիշ տիր. Գուպա ճէզիրէսինտէ տախի իատէյի ասաեիշէ մուվաֆֆագ օլան իսէ միւմաիլէյհ Ժէնէրալ օլուպ, իքի տէֆա հարպիեէ նազըրլըղընա վէ պիր քէրրէ տէ մէճլիսի վիւքէլա րիեասէթինէ նասպ օլունմուշ տուր. Միւթէվէֆֆա պիր արա գօնսէրվաթիֆ իքէն, մուախխարէն միւթէտիլ լիպէրալլարա ինթիսապ իտէրէք սիեասէթի հազըրէյէ թէմամըյլա սատըգ վէ ֆէտաքեար պուլունմուշ տուր. Միւմաիլէյհ Ժէնէրալ մէճլիսի աեան վէ մէճլիսի մէպուսան աղալըգլարընտա տախի պուլունմուշ տուր.

ԻԹԱԼԵԱՏԱ ՊՈՒՀՐԱՆԸ ՎԻՒՔԷԼԱ

Իթալեատա պուհրանը վիւքէլա հէնուզ խիթամ պուլմամըշ տըր. Զիրա չիմտիքի գապինէնին տէվամընա բէք տէ էմնիեէթ հասըլ օլամամագտա իմիշ. Ապրիլին 20սինտէ մէպուսան մէճլիսինտէ, մէճլիսի վիւքէլա րէիսի մարգի տի Րուտինի, հարպիեէ նազըրը Ժէնէրալ Րիգօթթի վէ էրքեանը հարպիեէ րէիսի վէ մէճլիսի աեան րէիսի Աեան րէիսի մէէմուրինը սաիրէտէն միւրէքքէպ պիր իճթիմա թէշքիլ օլունմուշ տուր.

«Իթալի» ղազէթասը մարգի տի Րուտինինին հարպիեէ նէզարէթի մագամընը Ժէնէրալ Րիգօթթիեէ թէվտի իթտիկի սըրատա, իւմէրա վէ զապիթանճա պիր թէնգըհաթ իճրասընը լուզումլա իսպաթ իտիպ, պէօյլէ պիր թէնգըհաթ սահէսինտէ մալիեէ նազըրը վազիֆէսինին քէսպի սուհուլէթ իտէճէկինի քինաէ թարթիպ անլամըշ, վէ միւմաիլէյհ Ժէնէրալ պու կիպի պիր մէսուլիեէթի էմրի գաթի ալթընա իթմէքսիզին տէրհալ իստիֆա իտէճէկինի պէեան իյլէմիշ տիր. Մամաֆիհ Ժէնէրալ Րիգօթթի քէնտի տաիրէսինտէ միւմքին մէրթէպէ էգօնօմի իճրասընա ճահտ ու իգտամ իտէճէկինի վատ իթմիշ տիր.

ՖՐԱՆՍԱՏԱ ԿԷՕՄՐԻՒԿԼԷՐՃԷ ՈՒՍՈՒԼՈՒ ՀԻՄԱՅԵՆԻՆ ՆԷԹԻՃԷՍԻ

«Րաբէլ» ղազէթասը սէնէյի հազըրէնին իլք իքի այլարընտա Ֆրանսանըն իխրաճաթընտա 72 միլեօնլուգ պիր նօգսանը վաքիտաթ զուհուրա կէլտիկինի պէեանլէ, պու նէթիճէնին էճնէպի կէօմրիւք թարիֆալարընըն թաթպիգինտէն նէչէթ իթտիկինի տէրմիեան իտէրէք չէօյլէճէ իֆատէյի մէրամ իյլէյօր.

«Ուսուլու հիմաէ թարաֆտարանըմըզըն կէօզտէ իթտիկլէրի չէյ միւպալաղալը թարիֆալարըն թաատիլի իչիւն, թիճարէթի խարիճիեէմիզին մահվ օլմասընա՞ մը ինթիզար օլունաճագ տըր». Մամաֆիհ մէճլիսի մէպուսան «Րաբէլ» ղազէթասընա հէմֆիքիր պուլունմամագտա տըր.

ԳԱՏԸՆԼԱՐԸՆ ԴՈՒՐԱԵԱ ԻՇԹԻՐԱՔԼԱՐԸ

Կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ Լօնտրատա էքսէրիեա մուճիպի գիյլ ու գալ օլան գատընլարըն գուրաեա իշթիրաքլարը լազըմ կէլիպ կէլմէճէկի մէսէլէյի նազիքէսինէ տաիր Մ. Կլէտսթօնըն պիր րիսալէսի նէշր օլունմուշ տուր. Մ. Կլէտսթօնըն գատընլարա գուրայի սիեասիեէ հագգը վիրիլմէսինէ տաիր օլան գանուն լայիհասընըն իքինճի գըրաաթընտա մէճլիսի մէպուսանճա րէտտ օլունաճաղը իւմիտինի պէեան իտիեօր. Միւմաիլէյհ, գատընլար միւնազաաթը ինթիխապիեէյէ միւտախալէ իթտիքլէրինտէ, նէզաքէթ վէ էտէպ կիպի ճինսլէրինէ մախսուս օլան պազը խասլէթլէրի խալէլտար օլաճաղընը իթհամ իյլէօր. Մ. Կլէտսթօնըն պու միւթալէասը մուհաֆազաքեարանէ օլուպ, մէճլիսի մէպուսան էքսէրիեէթինին քէնտիսինէ հէմրէյ պուլունաճաղը մէմուլ իմիշ.

ԱԼՄԱՆԵԱՏԱ ՃԷԶՈՒԻՏԼԷՐ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Գօնթ Գափրիվինին միւրէճճիհի էֆքեարը օլան «Նօրտ Տօյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ» ղազէթասը «Անթիճէզուիթիզմ» նամը Ճէզուիթլէր խասըմլէրի ֆըրգասը րուէսասընա գարշը Ճէզուիթլէրի իթմիշ վէ միւտաֆէա իթմիշ իտի. Մէզքիւր նէշրիեաթ ղազէթանըն չու մէզա[illegible] Բօնիֆաչիուս բէք զիեատէ հիւսնի թէէսիր հուսուլէ կէթիրմիշ տիր.

Ֆրանքֆուրթ տը Գըզէթէրին նամ պիր ղօնտէրիլմիշ էօր ղազէթասը, պիր մէզաքէ նէզիր իլէ, Ճէզուիթլէրին վաթանտաշլարը օլան Իւսուֆիլէրին միւսաատէ[illegible] թամամ իլէ պուլունմալարընը թալէպ իթմէքտէ տիր.

Մէզքիւր ղազէթանըն նէչր իթտիկի պիր պէնտի մախսուսուն ինթիշարընա տուր օլունան ահալիսինին ֆիքրինէ նազարէն Ճէզուիթլէրին իթթիֆագ իթտիկլէրի միւճատէլէ իլէ թարաֆ ասըլ ումումի ալէյհէ տիր.

Ճէզուիթլէր պիր իմի կիպի վէրկիլէրինի իթմա, խըրսըզլըգլարը իֆթա վէ չէհիրլէրին մըթէալլիգ վագըֆլէրինի էտա-իտիեօրլար. Պինաէն ալէյհ Ճէզուիթլէրին հահիտ օլտուղու գարաճաղը, պունլարա մախսուս պոլիթիգա թէֆիլ օլունմասը իճրա իտէր. Էկէր պիր Ճէզուիթ հուգուգ պազը իթմէքսիզին հաքլը[illegible] թաղրըլ իթմէք, պարբարլըգ թէվէրինէ րուճու իթմիշ օլաճաղը, խուսումաթը ումումիեէ վէ միւլքիեէ մէշրուիեէթլէրինէ մուալիմ մէվգիլէրինէ, հաքիմլիք մագամլարընա Ճէզուիթլէրին գապուլ օլուն...

Բօսթա արապասը մավուհաթա իրքիապ իտիլիպ, պիր չարխէք սօնրա գարշը գըրըմա միւվասալէթլէ թէքրար չըգտըղը սահիլէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթթի. Օ հալտէ Սիմօն իլէ Գասսայիր եալընըզ գալտըլար, վէ Գասսայիր Սիմօնա տէտի.

— Կավօ Բէնիթան-Նուարլարըն սէրկէրտէսինին եիւզիւ աչըգ օլտուղու հալտէ կէօրտիւկինի սանա սէօյլէտի՞ մի.

— Ալա՛.

— Լաքին չիմտի էօյլէճէ իտտիա իտիեօր իտի.

— Նէ՞ սէօյլէեօրսուն, սահի՞հ մի.

— Վէ հաթթա սէօյլէտէ Մ. Հանրի օլտուղունու վէ քէնտիսինի էյիճէ թանըտըղընը, վէ ճինաեէթ մահքէմէսի հուզուրունտա հիչ հաճէթ իսպաթ չէհատէթ իտէճէկինի սէօյլէտի.

Սիմօն օմուզլարընը սիլքթի.

— Պէնիմ էֆքեարըմճա-տէտի Գասսայիր-Կավօ բէք տէ մասում վէ պիլինաճ կէօրիւնմէեօր.

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն.

— Էվվէլի՛ր... պէն պիլիեօրում տէ-տիկիմի...

— Լաքին նիհայէթ...

— Կավօնուն Բէնիթան-Նուարլար հագգընտա պիլտիկին զիեատէ մալիւմաթը վար տըր.

— Զանն էտէ՞րմիսին.

— Պէլքի տէ անլէրին աւտթու տուր.

— Նէ՞ սէօյլէեօրսուն.

— Բէք ալէա-թէքրար իթտի Սիմօն-Գօհէնէ պու պապտէ պիր չիֆթ սէօզ սէօյլէեէճէկիմ, վէ հիյլէ հաճէթ իյզահաթ վիրէճէկիմ.

. . . .

Իրթէսի սապահըսը Սիմօն Տիւրանի չալըշտըղը կէչէրէք, լա Բուլարտիէր հավալիսինտէ տօլաշմաղա պաշլատը.

Օ աղա թէսատիւֆէն Մ. Ֆէրօեա կէօրտիւ.

— Էյ պագալըմ ժէ՞ մու իմիշ-տէտի Մ. Ֆէրօ.

— Էվվէթ էֆէնտիմ օ իմիշ.

— Գասսայիր քէնտիսինի թանըմըշ՞մը.

— Պէնի թանըտըղը կիպի.

Ինթիխապ Սիմօնուն եիւզինէ պագարագ տէտի.

— Օ հալտէ չիմտի պէնի էվինէ տէ՞ւէթ էտէրսինիզ.

— Սէօյլէեինիզ էֆէնտիմ.

— Մ. տը Վէնաթը գուրթարմաղը իսթէ՞րմիսին.

— Ա՛հ, չիւպհէսիզ իսթէրիմ.

— Էօյլէ իսէ սիւքիւթ իյլէ վէ պէ-թըգ կէզմէքլիկի սակըն արամա.

— Նա՞սըլ էմր իտէրսէնիզ էֆէնտիմ.

— Սէն էլինտէն կէլէնի եափարսըն, էվինէ կիթ, րահաթ օլ վէ իչին սօնունա պագ; պագըլը պանա պըրագ տըր, էկէր սանա լիւզումլու օլուր իսէ, սէնի արաթըրըրըմ պուլուրում.

Գօնթէս պունուն իւզէրինէ Սիմօնտան այրըլտը վէ Սիմօն քէնտու քէնտունէ «էյլէթիթէ Գօնթէս պիր չէյ պիլիր» տիէրէք միւթէսէլլի օլտու.

11.

Սիմօն հարէքէթինտէն պիր սաաթ սօնրա, Մ. Ֆէրօ Գօմ Թարիգինի Թութթու.

Սիմօնուն տէտիկի վէճհլէ իքի էմլաք արասընտագի մէսաֆէ եարըմ միլ գատար իտի.

Մ. Ֆէրօ Տիւրանըն նէհրի սէվահիլինտէքի միւնզէվի թօբրաղը սէթթ իտէն պայըր արասընտա, եըլանգավի կիտէն թէմիզ պիր եօլու թագիպ իթթի.

Իսթիխար հէման գըրմըզ պիր թուղլաթ եարմըշ, եանի իւզէրինտէն պիր «րըտէնկօթ» կիյինմիշ, պաշընա եիւքսէք չէքլը պիր չափգա գօյմուշ իտի, Մ. Ֆէրօ պու գատար թուալէթ անճագ պազար կիւնլէրի քէօյ քիլիսէսինէ կիթտիկի վագըթ եափար իտի.

Խուլասա, Մ. Ֆէրօ ալա նիշան թաշըմագ իքէն տախի թիլկինտէ «Լէժիօն տ'Օնէօր» նիշանընըն ալ րէնկ գօրտէլանը թագմըշ իտի.

Սապահ հավա պէրրագ կիւնէշին զիեալարը պիւթիւն էթրաֆ տաղլարա չալըշարագ օլմագտա, վէ գըրղաղը տամլալարը եարբագլար քէնարընտա, տէնիզ ալթընտան հէնուզ չըգ արըլմըշ խանէլէր կիպի տիթրէմէքտէ իտի.

Մ. Ֆէրօ ճ վագըթ գատար հէնիզ գօմչուլարընը զիեարէթ իթմէքի ալա խալգըն պիլիր կէչիրմիշ իտի.

Զիքր իթտիկիմիզ վէճհլէ, սապըգ իսթինաֆ միւսթաշարը ուսումիսի (Մ. Ֆէրօ) խալքընըզ խաչըմագտա վէ գօմչուլարընտան հիչ պիրինի զիեարէթ իթմէմէքտէ իտի.

(Տէվամը)

մամասը, աչքդատն աչքդա պիր հադդ-սըղլըգ, մադուլ վէ մուվաֆիզը մանթըգ պիր գանսէրվաթէօրլիկին ֆըգ-նոանը տիմէ ը տիր։ Իշթէ զիքը օլունան էֆքեարէ լիպէրալլարլա սաֆիիլպալ վէ մադուլ գանսէրվաթէօրլէր հէմրէյ տիրլէր, վէ վիճատանէն գանսէրվաթէօր միլթէվէֆֆա պէօեիւք Մօլթքէ իսէ, պու քէրրէ նէչը օլունան էսէրլէրինտէ միլթանլէթը մէպհուսէէի թէքքրար ու թէէեիա իլթմէքտէ տիր։ Իմամ հէր չէյ-սէն էվվէլ Եէհուտի մէսէլէսի գանսէր-վաթէօր ֆըրգասընըն իսլահաթ բրօկը-բամընտան խարիճ պըրագըլմագ իգթի-զա իլթմէքտէ Խիր։»

ՐՈՒՍ ՆԻՇԱՆԼԱՐԸ

«Գրօյց Ցայթունկ» գազէթասը, Ռուս հիւքիւմէթի թարաֆընտան պաղը էճաբ նիպէ միւխթէլիֆ նիշանլար իթա օլունտուղունու, վէ պու իսէ Ֆրանսա իլէ Ռուսիանընն տիմանսըզ պարութ իմալի ինչուն մադավէնէթլէրի սէպգաթ իսթէնդ լէրքէ պիր թէչվիգ իտուկինի պէեան ի տիւոր։

Սէնթ-Ան նիշանընըն պիրինճի բիւթ-պէսինատէն պիր գըթասը, Ֆրանսա հար-պիեէ նէզարէթի թօքճու տանիրէսի միւտիրլէ ժէնէրալ Մաթիէօեէ, վէ նի-շանը մէզքիւրուն ֆքինճի բիւթպէսին-ատէն մուրասա պիր գըթաճը, պարութ իտարէսի պիրինճի սընըֆ միւհէնտիսի Տըզօրթիեէօեէ, վէ քէղա նիշանը մէզ-քիւրուն իքինճի բիւթպէսինատէն պիր գըթասը, տիւժանըզ պարութ իմալ ի-սէն Ֆրանսըզ ֆապրիգալարընտա միւս-թախտէմ իքինճի սընըֆ միւհէնտիս Մ. Լուաղօեա, վէ Սէնթ-Սթանիսլաս նիշա-նընըն իքինճի բիւթպէսինատէն պիր գը-թասը, Մուլէն-Պանտա վագը Ֆրանսըզ պարութ ֆապրիգասը միւհէնտիսինէ ի-թա օլունմուշ տուր։

«Նիւ-Եօրգ Հերալտ» գազէթասընըն պահս իթթիֆի մուամէլէյի սարրաֆիեէ հադգընա, պէրվէճճի աթի պաղը մա-լիւմաթ իթա օլունուր։ Շէօյլէ քի, կէօմրիւք վէ թիւթիւն ինհիսարընը միւ-թէզամմին պիր իմթիհադա մուգապիլ, պիր Ամէրիգա չերքէթինին, Սէն-Տօմէնկ ճիւմհուրիեէթինին եիւզդէ 5 ֆայիզի 17 միլեոն 500,000 ֆրանգըդ թահվի-լաթընը միւպանէա իթթիֆք սահիհ օ-լուպ, անճագ պու չերքէթ Ամէրիգա հիւքիւմէթի իմիոն Պու թէրթիպաթը սարրաֆիեէեի իճրա իսէնդէրին պաչը-ճալարը, Ամէրիգա Քալիճիեէ նասրրը Մ. Պլէյն, վէ ֆըրգայի ճիւմհուրիեէթէ մէնսուպ տիկէր պաղը բուէսսա իմիշէր։

Սէն-Տօմէնկ ճիւմհուրիեէթի, իշպու թանվիղալիզն պէտէլինի իլա իտէմեեէ-ճէկինտէն, Միւհթէմիայի Ամէրիգա հիւքիւմէթի իսթիֆայի հադուգ զըմ նընտա, իսթէտիկի վագըթ Սէն-Տօմէնկ գըթասընը զադթ սէ փշղալ իտէպիլէ-ճէք իմիշ։

ՄԷՔԻԹԷՊԻ ՀՈՒԳՈՒԳՈՒ ՇԱՀԱՆԷ

Գու սէնէ, Մէքթէպի Հուգուգու Շահանէտէն մէէգուն օլանլար միւանընտա, միլլէթիմիզաէն աթթիւզղիր էֆէն-տիլէր պուլունմադտա տըրլար։

Գաբրիէլ	էֆէնտի	Նաթանեան
Գէորգ	»	Մէլիտոսեան
Դաւիթ	»	Տէր Մովսէսեան
Զաքար	»	Գուլուզեան
Համբարձում	»	Փէմպէճեան
Ղազարոս	»	Գէղգաղեան
Մկրտիչ	»	Կէօլեան
Յարութիւն	»	Գայսէրեան
Յովհաննէս	»	Պառաւեան
Յովհաննէս	»	Պիւլպիւլեան
Նիշան	»	Փանոսեան
Պետրոս	»	Գարայեան
Փերվէր	»	Սէթեան

ՄԷՔԻԹԷՊԻ

ԹԷՔԻՐԴԱՂԸՆԴԱՆ

. . . Միւէլլիֆ,

Մահը հալին իքինճի բէնչէնպիհ կիւ-նիւ թէքֆուրտաղտաքի Ռում վաթան-տաշլարըմըզ ազիմ պիր սիրուը իչինտէ պուլունմադտա իմիլէր։ Շէօյլէ քի չէհ-բիմիզին Ռումմիլլէթի Մէտրապօլիտ վէ-քիլի, բրօթօսինկիլօզ Իեէրոթիոս Զօրի-ան էֆէնտինին, փիսկոպոս նասրու թա-եին ծլունմասը Բաթրիգխանէճէ գա-բարկիր օլմադին Սէրեզ մէտրապօլիտի Միհեռն Ղրիզօրիոս էֆ. իլէ Զաթալճա բիսկոպոսու Անթիմոս վէ Միւրէֆթէ բիսկոպոսու Նիքօթիմոս էֆէնտիլէր չէհ-բիմիզէ կէլտիքլէրինտէն, եէվմի մէզ-քիւրտէ Այեա-Եօրկի քիլիսէսինտէ, 2000տէն զիեատէ էհալի հաղբը պու-լունաուղու հալտէ, միւմանլէյհիւմ Մէտրապօլիտ վէ բիսկոբոս էֆէնտիլէր միւմանլէյհ Բրօթօսինկիլօս էֆէնտիեէ էբիսկոպոս նասրու թադտիս իլլէտի-լէր, վէ պիւթիւն էհալի, միւմանլէյ-հին բիսկոբոսլուղա թաեին օլունմասընը-տան տօլաեը պիւլէնտի ավադ իլէ իւչ տէֆա «աքսիոս» նիտա իլլէտիլէր։ Միգ-մարլէյհ եէնի բիսկոբոսու, «Իուէնօբոլէօս բիսկոբոսու Իեէրոնիմոս» ինվան վէ իս-մի վէրիլմիշ տիր։

Մէգքիւբ այեինի բուհանիէ Ֆրան-սա, Հոլանտա Եունան վէ Սրանիա գանսօլոսլարը հաղբը պուլունմադտա ի-տիլէր։

Խիթամը այեինի բուհանիէ, նասրա օլունան եէնի բիսկոբոս Իեէրոնիմոս էֆէնտի, պիր տուա իտէրէք, վէ բիսկոբ պոսլուգ էլպիսէեի բուհանիեէսինի լա-պիս օլաուղու հալտէ, պէօեիւք ալայ իլէ վէ բէք չօգ գալապալըգ իլէ, մէտրա պօլիտանէեէ միւթէվէճճիհէն քիլիսէ-տէն հարէքէթ իմմիշ, վէ էնայի բահ-տէ, իքի մահէլլտէ թէվագգուֆ իլէ, պիրինտէ պիր զըզ նուրթգ իրատ ի-պիպ, պիր տէմէթ չիչէք թադիմ իյ-լէմիշ, վէ տիկէրինտէ տախի եինէ Ռում զըզլար մէքթէպի շակիրտանը սըրասը իլէ տիգիլէրէք, երգլէր օգումուշլար վէ նուրթգլար իրատ իյլէմիշլէր տիր, վէ Մէտրաբօլիտխանէեէ մուվասէլէթ օ-լունտուգտա, միւմանլէյհ եէնի բիսգո-պօս, պիր նուրթգու պէլիզ իրատ պու-եուրմուշ, վէ պիւթիւն էհալի իշ քէր-րէ պիւլէնտի ավադ իլէ «Զիթօ՛» պա-զըրմըշլար տըր։

Միւմանլէյհ Եեէրոնիմոս էֆէնտի անանքլ Սագըլը օլուպ, Տէրսաատէթ-տէ, Հէյսէլի ատասընտա վագը միլլէ-թի Ռումիեանընն իլմի Իլահի Մէքթէ-պինտէն մուխրէճ, վէ պիր գաչ սէնէ-տէն պէրուտէ, շէհրիմիզտէ Արաբլիա Մէտրապօլիտ վէքեալէթինտէ պուլուն-մուշ ալիմ, հալիմ վէ զէքի պիր զաթը տիրաեէթսիմաթ օլմադին, ումումուն վէ պիլխասսա Ռում վաթանտաշլարըմը-զընն հիւսնի թէվէճճիհէրինէ պիհադ-գընն մազհար օլմուշ տուր։

* *

Թէքֆուրտաղըմըզ նիեապէթինէ նասրա ու թալեին պուլրուլան ֆաշ, Մէ-հէմմէտ Ֆուատ պէյ էֆէնտի հազրէթ-լերի կէչէն հաֆթա, վէ թաեին պուլ-բուլան միւթէսարրըֆը ճէսիտիմիզ սա-սատ։ Հասան Խալրի բաշա հազր։ տախի պու ճիւմլա իրթէսի կիւնիւ շէհրիմիզէ մուվասէլէթ պուեուրմուշլար տըր։

* *

Իքի սէնէտէն պէրու միւտէթինի-զամիեէլէրի միւնդազիեէ օլան մէճլիսի պէլէտիեէ ազալարընընն եէնիտէն ինթի-խապլարընա պու կիւնլէրդէ իպթիտար օլունմուշ տուր։

* *

Գեր։ Հմայեակ Սրբազան իլէ ճիս-մանի մէպուս թաեին օլունան Մեծ։ Տօգթ։ Հ։ Նէվրուզեան էֆ։ Էջմիածինէ միւթէվէճճիհէն, պու կիւն չէհրիմիզ-տէն հարէքէթ իյլէմիշլէր տիր։

8 ապրիլ 1892 . . .

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Իսթինաֆ միւտաֆիի ումումիսի սաատ։ Խալիա պէյ հարբէթլէրինէ, հիւանի իսրասէթ վէ էհլիեէթինէ մէպ-նի, թէրֆիէն բիր թպէի ուլեա սընֆը էվվէլի թէվճիհ պուլրուլմուշ տուր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԼԱՐ

Բէթրսպուրկ 24 ապրիլ։ — Իմբէրա-թոր հաղրէթլէրի պուրաեա ավտէթ իթմի, միւշաբիլէյհ գըզ սէրայընտա ի-գամէթ իթմիշ տիր։

Մատրիտ 24։— Սրանեա պանգասը, հիւքիւմէթ թարաֆընտան չրգարբլյան 100տէ 3 ֆայիզի խազինէ թահվիլա-թընտան, եալընըզ 30 միլեոնլուղուն մէյտանը թէտավիւլէ իխրաճընը տէր-էօհտէ իթմիշ տիր։

Բէթրսպուրկ 24։ — Մ։ ալ Կիէրսին ահվալը սըհհիեէսինտէ կէօրիւլէն էյի-լիք պէրտէվամ տըր։

Կրանտիւք Վլատիմիր իլէ զէվճէսի, մէմալիքի էճնէպիեէեէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Բարիզ 24։—Մէպուսանտան Մ.Սրիւլ-լէր, մէճլիսի աեան ազալըզընա ինթի-խապ օլունմուշ տուր։

ՏԱԹԻԼԻԵԷ

Տիւն ագշամ Բանկալթիտէ, պիր մէյլանէճճինին չըրայը, նիգօլի իսմինտէ ուսթասընը պուչագլա աղբը սուրէթտէ ճէրհ իյլէտիկինտէն մէրգում նիգօլի պու սապահ վէֆաթ իթմիշ տիր։

Իսմիրտէ Բանթօ իլէ հաճի Գօսմ ի նամ թիւճճարտան, պիրիսինին 45,000 վէ տիկէրինին 18,000 լիրա աչկա իլէ թաաթիլի թէէտիեաթ իյլէտիքլէրինի «Սաատէթ» եազըեօր։

Տէրսաատէթ թէնպէքի խասրէսի-նին, չիմտիեէ գատար սաթընն աչարը թէնպէքի մըգտարընընն, իքի պուչուգ միլեոն օգդաեա պալիզ օլտուղու իշի-տիլմիշ տիր։

Ամսթրիա տէվլէթինին Տէրսաատէթ

ՆԷՐԻՄԱ

ՀԵՂԻՆԱԿ Ե. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

ՄԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՐՈՐԴ

Նէրիմա թէև անկողին մտաւ, սակայն հոգին տրչալեսոյն մտ քունը տարաւ։

ԱԳԱՌԱՅԻ ՄԸ ՍԵՒ ՍՏՈՒԵՐՆ

Հեռաւոր առաւօտուն Նէրիմա երբ արթնցաւ ամն երկոսքն անցեր էր, նմի-չապէս առաջ եւնելով հագուեցաւ և դուրս ելաւ ան մէջ իւր դէմքը տեսնելով դող եկաւ, Սոնկանի կերպիւ գոնեսանած էր։

— Որչափ կնոջարանափոխ եղեր եմ, ըսաւ ինքնին, ես որ գիտեմ ինչ է չէք գի-տեր և որ այժմ տեղեր մը պէս կը դողամ, ահ ահ՛ր, սէ՛ր, որքան գառն է եղեր բան ծակրդ։ Բայց մինչև ցեռէն կարելի պիտի խամեմ զայն։

Զանգակն հնչեցնելով Զուլիման ներս մտաւ։

— Ըսէ որ անմիջապէս կառքը պատրաստեն։

— Կառքը արդէն պատրաստ է։

Նէրիմա առանց հայելին նայելու, գըլ-խարկը գլխուն վրայ դեռեղելէ յետոյ վար իջնալով կառքն մտաւ։

— Տիկինն մարդ չուզեր իւր հետն հարցուց Զուլիմա։

— Ոչ, մինակս պիտի երթամ, ուր գա-ցած ըլլալը չեմ ուզեր որ ոչ ոք մէկն ի-մանայ։

Այս պատուէրը տալէ վերջը կառքն ա-պարանէն մեկնեցաւ, Նէրիմայի վրայ այն ատենն մեկամաղձիկ յուսահատութիւն մը տիրած էր, որ մարդ կը հարցնէր ինքն-ի թէ, այդ կինն այն վայրաք նարարածն էր որ իւր մէկ ամենաչնչին հաճոյքին հա-մար մարդոց կեանքն առ ոչինչ կը համա-րէր և որ ծիծաղելով էութիւններ կոչնա-ցընէր, նախկին՝ չանթաճիգ նրբամտու-թեանը տեղ անսահման վհատութիւն մը միտքն պաշարած էր, իւր բոլոր էութիւնն խորտակող Սիւզանն կապրէր և զայն մէջ-տեղէ բառնալու միջոց մը չէր կարող գըտ-նել, կէս վայրենի բնաւորութեանն ամէն զգացումներն բուռն էին, ինչպէս որ իւր ատելութիւնն վայրագ էր, Հրանտայ հա-մար զգացած սէրն ալ, վայրագ կամ աւելի ճիշդն ըսելու համար եղերական տրիփ մ'էր Հրանտին մէկ ակնարկն իւր վրայ դարձնե-լու համար, սիրով կեանքը կը զոհէր, բայց Հրանտն ուրիշի մը հետ տեսնելու գաղա-փարն երբ պատկերանար երևակայութեան-ը առջև աւելի կը նախնտրէր զայն մեռած տեսնել։

Այսպէս իսոր թախծութեան մէջ կը գտնուէր Նէրիմա երբ կառքն Թոփհանէի նաւամատոյցն հասաւ, ուրկէ զինքն սպա-սող մակոյկն մտնելով շոգենաւ եկաւ։

Ուղևորութեան միջոցին Նէրիմա ձու-կորս արագիլի մը նման՝ ոլորտայի ճամ-փանց ցցուած քարի մը վրայ ծամերով ան-շարժ կենալով իւր որսը կըսպասէ, անշարժ մնաց։ տեսնողն պիտի կարծէր թէ մեղրա-մոմէ չինուած արձան մ'է։

Կէս օրին մօտ շոգենաւն Հաճի օղլու կղզեակն հասաւ, Պարպա Գոստանթի նոյն առաջնորդն ժամանող գործաւորաց, ատաղձներն ծովափէն կղզոյն ըրիշ մէկ վայրը փոխադրել տալու զբաղած ըլլալով, շոգենաւին գալուսաը չէր տեսած,

Նաւասաիք մակոյկն իջեցուցին և Նէրի-մա նաւապետ ժէրառի հետ կղզոյն միւս մէկ կողմը ցամաք ելան։

— Կերևի որ ըսաւ Նէրիմա նաւապետ ժէրառին, ծերունի ճկնորսն կղզիէն բացա-կայ կը գտնուի։

— Չեմ կարծեր, որովհետև այս առաւ-օտ կանուխ գործաւորներ զրկեցան հոս ... ահաւասիկ ճայներն կուգայ։

Ցիրաւի ալ, նոյն միջոցին Պարպա Գոս-տանթի գործաւորներուն կը գոչէր։

— Չեզ տեսնեմ ընկերք, քսան երեսուն տարեկան մնայ, զանոնք ալ փոխադրելէ յետոյ լաւ ճաշ մը պիտի ընենք, հէյ Գոչօ ճայնեց պատանի ճկնորսի մը որ փայտէ շամփուրի անցուած ամբողջ գարն մի խա-բոյկի մը կրակէն քիչ հեռու հողին մխցուած երկճիւղներու վրայ կը դարձնէր։ գառնը ինչ ջուրի վրայ է։

Գոչօ անուանեալ պատանի ճկնորսն Ան-նիթան էր որ հագած ճկնորսի հագուստնե-րը այն ատենն լաւ ծպտած էին զինքն որ անճանաչելի եղած էր։

— Եփեցաւ պատասխանեց, առանց շամ-փուրն դարձնելէ դադրելու։

— Այդ դառնի պատուական խորովա-ծէն մենք ալ մեր մասը կուզենք ըսաւ ձայն մը։

Պարպա Գոստանթի ընդոստ ետին դար-ձաւ և Նէրիման ու նաւապետն հանչնալով ուրախութեամբ գոչեց։

— Վայ, տիրուհին է, շուտ աղաք, նոր առնուած աթոռակներէն բերէք։

— Տիկինը կըսէ թէ տաղավարը կա-ռուցուելիք վայրն կուզէ տեսնել ըսաւ պա-րոն ժէրառ։

սէֆարէթի մաեէթինէ մէէմուր «Թորուս» վաքօրունուն հիսապ մէէմուրու, տիւնքի կիւն վաքօրու մէզքիւրտէքի գամարասընտա, քէնտիսինի պաշընտան վուրարագ վէֆաթ իթմիշ տիր։

Կիրիտ էհալիսինին սիլահ վէ պուշագ թաշըմալարը վիլաեէթճէ եասագ իսիլ տիկինտէն, հէր քէս պիլա խէվֆ իսթէտիկի մահէլլէ կիտիպ կէլմէքտէ օլտուղու պիլտիրիլիեօր։

Պունտան սոնրա միւխթէլիֆ մահէլլէրէ կէօնտէրիլէճէք մահպուսլար իլէ մոհհաճիրլէրին, իտարէյի Մախսուսէ վաքֆլարը իլէ նագլ իտիլմէլէրի խուսուսունուն, Տախիլիեէ նէզարէթի թարաֆընտան լազըմ կէլէնլէրէ պիլտիրիլմիշ տիր։

Հումմ գազասը գայմագամը իլէ մալ միւտիրի ալէյհինէ վուգու պուլան շիքեաեէթ իւզէրինէ, հէր իքիսինէ իչուէն էլ չէքտիրիլմիշ տիր։

Պուլկարիսթան Տէրսաատէթ գաբուքէթխիւտասը Մ. Վուլգովիչին գաթլի քէյֆիեէթինատէն տօլաեը, իթհամ իտիլմիշ օլան Մէրճանօֆ վէ մուեինի Ֆաթիլ Խրիսթօ նամ շախսլարը, ճինայեէթ մահքէմէսինատէ իճրա գըլընճագ մուհաքէմէլէրինատէ, իսթիմաը լազըմ կէլէն 32 շահիտէ, տիւն ճէլպնամէլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

Տիւն սապահ ալաֆը. սաաթ 9 պուչուգտա, կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւ վէֆաթ իթտիկինի եազտըղընմրդ Մ. Էթիէն Լօրանտօնուն ճէնազէ ալաեը վուգու պուլմուշ տուր։

Ճէնազէ ալաեընտա հազըր պուլունմագ վէ միւթէվէֆֆաեա սօն տէֆա օլարագ հիւրմէթի մախսուսէլէրինի իզհար զըմնընտա, միւճթէմի օլան խալգ հէման նատիրէն վուգուա կէլիր գապիլինտէն օլտուղու պէեան օլունապիլիր։ Իչպու իզտիհամ միեանընտա էրպապը թիճարէթ վէ պանքէրլէր վէ ֆէրէք Գէյօղլունտան վէ կէրէք Գալաթատան տիկէր բէք չօգ զէվաթը միւթէպէրէ հազըր պուլունմուշլար տըր։

Ճէնազէնին թա էօնիւնտէն պէլէտիեէ չավուշլարը իլէ Ֆրանսա սէֆարէթ վէ գօնսօլաթօ գավասլարը, արգասը սըրա իքի մէքթէպ թալէպէ վէ թալիպաթը, Սէն Վէնսան տը Բոլ մարապետլէրի պուլունմագտա իտիլէր։ Պատէհու 80 գատար միւզէյեէն «կիրլանտա»լար թաշընմագտա, անը միւթէագբպ բէհապիյն վէ ճէնազէ վէ իզտիհամ իլէ-

---

Թահվիլաթը Օսմանիյէ · · 80 8
Էն եիւքսէք Ֆիեաթ · · 80 10
Էն աշաղը Ֆիեաթ · · · 80 5
Թասֆիյէ · · · · · · · 17 50
Շըմէնտըֆէր · · · · Ֆր· 74-75
Օպլիկասիօն Թրամ· գ·ք· Ֆր· 503
Իսթիլանճ 8 կիւնէ · Լ· Օ· 250
» 1 այա · » 525
Գօնսօլիտ րէնթօրու · · ·
Օսմանիյէ » · · Ռէնթօր
Շըմէնտըֆէր » · · Տէնթօր

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ

Իսթանպօլ պանգասը Ի· Լ· 4 20
Սօսիէթէ ժէնէրալ · · » 4 13
» Օթ· չանժ է վալէօր » 4 18
Գրէտի ժէնէրալ օթօմ· Լ· Օ· 7 10
Թրամվայ · · · · · · · 5 87½
Ռէժի · · · · · · · · Գ·ք· 15 31

ԵՈՒՆԱՆ ՖՕՆՏՕԼԱՐԸ

Իսթիգրազ 5% · · · · Ֆր· 345
» 4% · · · · » 330
Պանգ Նասիօնալ · · · · » 403
Լօրիօմ · · · · · · · » 93

ԱԴՃԷ ՆԻՆԱԹԼԱՐԸ

Օսմ· մր· 100 ղրշ· տան Ղրշ· Փր·
Սիմ մէճիտիյէ · · · · · 108 12
Մէթալիք · · · · · · · 97 30
Պէշիք · · · · · · · · 102
Ալթընճը · · · · · · · 102 20
Ինկիլիզ լիրասը · · · · 110 3
Ֆրանսըզ » · · · · · 87 23
Բոլ · · · · · · · · · 89 30
Գարպօն գաեիմէսի · · · 8 94

ԳԱՄԳԻՍ

Լօնտրա · · · · · · · · 110 12 ½
Փարիս · · · · · · · · 22 87½
Ֆրանգ · · · · · · · ·
Ֆիորին · · · · · · · · 10 82 ½
Մարկ

ՏՕԳԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

Թէտավիի խուսուսի, իլէթի էֆրէնտիէ, վէ ալէաթը թէնասիլիեէէ տաեիր։ Գալաթատա քէօբրիւ պաշը, նիւմէրօ 5։

ԲԱՐՍԵՂ Ե. ԷՖՍԷՐՃԵԱՆ

ՏԱՐԵՐՔ

ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ

Բ. ՀԱՏՈՐ

Վաեերացեալ յուսումն· Խորհրդոյ Ազգ,
Կեդր· Վարչութեան
Գ· Տպագրութիւն (Բարեփոխեալ)

Սոյն դասագիրքն որ երբորդ տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած է, կը վաճառուի բոլոր գրավաճառաց քով ի գին 5 դահեկան։ Կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս, Զաքմաքճըլար եօղուշու, Պոլոս էֆ· Պալենցի 20 թիւ գրատունը։

ԳՐՕՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ՀԱՑ-ՏԱՃԿԵՐԷՆ ՍԱՂՄՈՍ

Գատուելի Գրիգոր Փէշտիմալճեանէն պունտան չէնտ սէնէլէր մուգատէմ թէրճիմէսի իտիպ Ն թապ ու Ն էշը իտիլ[illegible] պունան իչպու Սաղմոս չօգատան [illegible] պիթմիշ օլտուղունտան, պու [illegible] գլարին արզուսու իւզրէ, Շիրբէթի միւրէթթիպինէ մաթպասընտա [illegible] ու ըրթատ թապ իտիլմիշ օլտուղունտան, էյի քէսաղըտլըսը 25 վէ ատի քէսաղըտլըսը 20 ղուրուշա սատիլմագտա տըր։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅԵՐԷՆ

ԲԱՌԻՔ 20,000

Գին 5 ղրուշ (կազմեալ)

Ազգային բաղմարդիւն ուսուցիչ Պօղոս Փէնտի Գալըպճեանի պատրաստած սոյն երէկն անհրաժեշտ գործի մ'է Թուրքերէն լեզուի համայն ուսանողաց համար։

Սոյն բառարանը, արդիւնք բազմամեայ աշխատութեան Օսմանեան լեզուին մէջ գործածուած Արաբերէն, Պարսկերէն, և Թուրքերէն բառերը, ինչպէս նաև գիտական ու արհեստական բոլոր բառերը կը պարունակէ իրենց ճշտագոյն նշանակութեամբն և բացատրութեամբը։

Կեդրոնատեղին է Գրաշարաց Ընկերութեան տպարանը։

Ուրիշ բոլոր Հայ գրավաճառաց քով յալ կը գտնուի։

Գաւառներէն 6 ղրուշի փոխարէն թղթադրոշմ կընդունուի։

ՆՈՐ

ԲԱՌԱԳԻՐՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Բառք 30,000

Տպագր. Նշան Կ. Պէրպէրեան

Հրատարակած է տպագրութիւնն սոյն նոր ԲԱՌԱԳԻՐՔԻ՝ որ իւր ճոխ պարունակութեամբք, գրական, գիտական բառերով, որոնցմէ ոմանց առջև նոցա ֆրանսերէն համանշանակներն ևս դրուած են, Հայերէն լեզուի ուսման ընտիր առաջնորդ նիւթ պիտի լինի ամէն անհատի համար։

Բաժնեգինն է 15 դահեկան

Դիմել առ Հեղինակն, Կ. Պոլիս, Էնկի-Զապթիէ, Պէրպէրեան տպարան։

— Ինչպէս որ կը կամի, հէյ Գօչօ աղջիկս· բո՛ւհ Նզովից արմատ միշտ կը սխալիմ··· տղաս, ես տիկինն ու պարոնը Զամլըքն՝ պիտի առաջնորդեմ, դու ալ շամփուրը թող և երկու աթոռ բեր հոն·· այս կողմէն պարոն այս կողմէն, ուրիշ աւելի կարմ ուղի մ'ալ կայ, սակայն խուխներու մէջէ անցնիլ հարկ է որ տիկնոջ դանկագին շըրջազգեստն մէկ ստակի կըլլայ։

Գարպա Գէօստանթի այսպէս շաղակրատելով Նէրիման ու նուաղետն դէպի Զամլըք առաջնորդեց։

Աննիթա և գործաւորք մեծ հետաքրքրութեամբ կը դիտէին կղզոյն նոր տիրուհին ոի այնքան գեղեցիկ ըլլալովն հանդերձ, հարստութիւնն ալ անհաշուելի էր, ինչպէս նոյն իսկ Գարպա Գէօստանթիէն լսած էին։

Աննիթա շամփուրը գործաւորներէ միոյն յանձնելով որ դարձնէլն շարունակէ, ինքն երկու աթոռակներ առնելով աճապարանօք Զամլըք տարաւ։

Նէրիմա այս գեղեցիկ պատանին տեսնելով, նաւապետ Ժէրառի հարցնել տուաւ թէ այն տղան իւր զաւա՞կն էր։

— Ոչ տիրուհիս պատասխանեց Գէօստանթի, որբ տղայ մ'է որ ինձ հոգեզաւակ առած եմ։

Նէրիմա երբ իմացաւ թէ պատանին ոչ հայր ունի և ոչ մայր խորհեցաւ իւր քովն առնել զայն։

— Սիրելիդ իմ պարոն Ժէրառ ըսաւ Նէրիմա, այս տղան շնորքով տղայ մը կերեւի ձեր կարծիքն ինչ է։

— Իրաւունք ունիք տիկին և եթէ լաւ դաստիարակուի այս տղան նշանաւոր մարդ մը կրնայ ըլլալ։

— Ըսէք մեր մարդուն որ այդ պատանին հովանաւորութեանս ներքև պիտի առնեմ, և այս իրիկունէ հետս պիտի տանիմ։

Երբ Նէրիմայի այս առաջարկութիւնն նաւապետ Ժէրառ Գարպա Գէօստանթիին թարգմանեց, ծերունին և Աննիթա միանգամայն շուարուն մնացին։

Գարպա Գէօստանթի մաքէն կըսէր։

— Էհ Նզովից արմատ գործը խառնակիլ կըսկսի, հիմայ ինչ պատասխանելու է։

Գարոն Ժէրառ Գարպա Գէօստանթիի մըտածելն տեսնելով հարցուց։

— Ինչո՞ւ կը խորհիս։

— Էհ, կը խորհիմ թէ··· ինչո՞ւ կը խորհիմ· այո, բայց· · ·

— Բայց ի՞նչ, հարցուց պարոն Ժէրառ ժպիտն չը կրնալով ծածկել։

— Սա կայ որ ըսաւ Գէօռանթի, փոքր ինչ վարանելէ յետոյ, այս տղան ճկնորսութեան այն աստիճան յարած է որ եթէ իրեն գանձեր ալ նուիրեն, դարձեալ չը պիտի ուզէ իւր արհեստը թողուլ·· այնպէս չէ՞ իմ խեղճ Գօչօս։

Աննիթա գլխովն հաւանութեան նշան մը ըրաւ։

Նէրիմա այս մերժման կարեւորութիւն անգամ չը տուաւ, ինչպէս կը կարծէր Գարպա Գէօստանթի և սիրտը դողի մէջ էր որ մի գուցէ առաջին անգամուն զայն սրթողցընէ սակայն իւր այս վախն շուտով փարատեցաւ, զի նաւապետ Ժէրառ Ժպտուն դիմօք ըսաւ։

— Տիկինն կըսէ թէ վերջին աստիճան նօթի է, կը խոստովանիմ որ ես ալ մի և նոյն կացութեան մէջ եմ, և նոյն իսկ սակից ձեր շամփրուած գառնին հոտը կառնենք · · ·

— Ոհ պարոն ես արդէն պիտի առաջարկէի բայց չէի համարձակէր·· Գօչօ վազենք, տէր իմ հիմայ անմիջապէս ձեր ուզածը պիտի բերենք նաև ձեր չուզածն ալ այսինքն այն շիշ մը ընտիր գինին որ տիկինն ինձ ընծայելու բարութիւնն ըրած էր։

Գէօստանթի Գօչօին հետ աճապարանօք մեկնեցաւ և Զամլըքէն բաւական հեռանալէ յետոյ ապահով ըլլալով որ զիրենք լսող չիկայ Աննիթային ըսաւ։

— Աղջիկ, քիչ մնաց գործը պիտի կընճռոտէր, Նզովից արմատ եթէ պնդելու ըլլար թէ զքեզ հետը տանիլ կուզէ, ի՞նչ պիտի ընէինք։

— Օհ, խեղճ հայրդ իմ, եթէ նոյն պահուն դէմքդ տեսնէիր, խնդալէն պիտի մարէիր։

— Նզովից արմատ, երբ զքեզ այս իրիկուն միատեղ տանիլ ուզելն լսեցի, ինչ պատասխանելիքս կորուսի շուարեցայ մնացի, ինչ որ է, ժամն պրծանք, հիմայ դու այս կողմէ քարայրը դնայ և մեծ պնակն ու գինիի շիշն և երկու գաւաթ բեր, ես ալ մինչև այն առեն գառնը շամփուրէն հանեմ։

Երբ Գարպա Գէօստանթի իւր կարծեցեալ հոգեզաւակին հետ կերակուր պատրաստելու համար Զամլըքէն մեկնեցան, Նէրիմա նաւապետ Ժէրառին առաջարկեց պտոյտ մը ընել մինչև ճաշին պատրաստուելն։

Խիստ նեղ և ոլորապտոյտ ներքուզիէ մը յառաջանալով, ծովափնեայ քարակայտերու վրայէ անցան և Աննիթայի բնակած քարայրին մօտ բաւական ընդարձակ սիրուն մարդ մը հասան, հոս տեղի տեսարանն խիստ սքանչելի էր, յիշեալ քարակայտերու կատարին վրայէն դէպի ծովն երկնցած ապառակ և միապաղաղ ժայռի ահագին կըտոր մը, ներքևն գտնուած մարդը կը հովանաւորէր, կղզոյն այս փոքրիկ ծովափն իշխանաց կղզիներուն դիմօքը կիսնարտ կարծես կղզեակէն անջատուած բիրուն ըս-

(Շարունակ.)